

Sygn. akt IV U 67/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 czerwca 2017r. w S.

odwołania J. G. reprezentowanej przez opiekuna prawnego H. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 20 listopada 2014 r. Nr (...) - (...)

w sprawie J. G. reprezentowanej przez opiekuna prawnego H. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty socjalnej

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonej J. G. przysługuje prawo do renty socjalnej od 01 września 2014r. na stałe;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz J. G. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 67/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 listopada 2014 r. nr (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, odmówił J. G. prawa do renty socjalnej od dnia 1 września 2014 r., gdyż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 5 listopada 2014r. stwierdziła, że nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła J. G. wnosząc o jej zmianę i ustalenie prawa do renty socjalnej od 1 września 2014 r. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że nie zgadza się z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS. Ubezpieczona wskazała, że skutkiem występującego u niej upośledzenia umysłowego z zaburzeniami zachowania – zespołu (...) jest globalne obniżenie funkcji poznawczych, mały zasób słownictwa i wiadomości o charakterze ogólnym, istotnie osłabiona bezpośrednia pamięć słuchowa, trudność ze zrozumieniem sytuacji o charakterze społecznym i dostrzeganiem związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy obserwowanymi zdarzeniami. Ponadto wskazano, że ubezpieczona ma wadę wymowy, obustronny niedosłuch, przewlekłe i nawracające zapalenie obu uszu i nawracające

dróg oddechowych oraz iż powyższe schorzenia istniejące od urodzenia powodują u niej całkowitą niezdolność do pracy (odwołanie k. 1-2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na przepisy prawa oraz argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie, k. 5-6 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona J. G. ur. (...), w dniu 13 sierpnia 2014 r. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kolejny wniosek o rentę socjalną na dalszy okres (wniosek k. 40 akt rentowych). J. G. była uprawniona do renty socjalnej od 01.06.2007 r. do 31.08.2014 r. (bezsporne). Rozpoznając wniosek organ rentowy skierował wnioskodawczynię na badanie przez Lekarza Orzecznika, który w orzeczeniu z dnia 5 września 2014 r. nie uznał jej za osobę całkowicie niezdolną do pracy (orzeczenie Lekarza Orzecznika z dnia 05.09.2014r., k. 42 akt rentowych). Powyższe orzeczenie zostało doręczone ubezpieczonej 10.09.2014 r. Dnia 8 października 2014 r. ubezpieczona wniosła sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jego wniesienia. Organ rentowy wyraził zgodę na przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu (k. 15-16 akt lekarskich organu rentowego). Z uwagi na wniesiony sprzeciw od w/w orzeczenia sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 5 listopada 2014 r. nie stwierdziła u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy (orzeczenie z dnia 05.11.2014r., k. 50 akt rentowych). Powołane orzeczenie było podstawą wydania zaskarżonej decyzji z dnia 20 listopada 2014r., odmawiającej J. G. prawa do renty socjalnej od 1 września 2014 r. (decyzja k. 51 akt rentowych).

Przeprowadzone badanie psychiatryczno-psychologiczne ubezpieczonej wskazało na aktualny poziom jej funkcjonowania intelektualnego w obszarze niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim. Ubezpieczona konstruuje proste wypowiedzi, jednak spontanicznie ich nie rozwija ani nie podtrzymuje konwersacji, gdy sytuacja wymaga podania większej liczby powiązanych informacji ubezpieczona tylko pod wpływem wielokrotnego dopytywania rozwija swoją wypowiedź, używa zdrobnień co jest charakterystyczne dla mowy dziecięcej, ma wyraźne trudności w rozumieniu materiału bardziej złożonego gramatycznie i treściowo. Stwierdzono u ubezpieczonej spowolnienie tempa przetwarzania informacji, co powoduje, że efektywność procesów uwagi jest obniżona w trakcie dłuższej pracy i obciążenia większą ilością bodźców. Widoczna jest męczliwość procesów poznawczych. W zakresie procesów myślenia oraz organizowania celowego działania u ubezpieczonej widoczne są wyraźne deficyty. Ubezpieczona posługuje się kategoriami konkretnymi w rozumowaniu, ma duże trudności w definiowaniu cech abstrakcyjnych. W zakresie organizowania złożonej czynności widoczne są u ubezpieczonej trudności w planowaniu i zmianie strategii działania. Bez zdolności adaptacyjnych na podstawowym poziomie nie możliwe jest realizowanie celów długoterminowych, tj. zdobycie i utrzymanie pracy, zawiązywanie i rozwijanie relacji społecznych. Ograniczone możliwości adaptacyjne znacząco ograniczają też radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych. Ubezpieczona realizuje złożone działania tylko przy wsparciu innych osób. Dodatkowym czynnikiem, którego wpływ utrudnia ubezpieczonej rozwiązywanie problemów, adaptację i uczenie się jest jej funkcjonowanie w sferze emocjonalno-motywacyjnej. Ubezpieczona ma skłonność do przeżywania znacznego napięcia i lęku w sytuacjach nowych, jej podstawową strategią radzenia sobie z trudnościami jest bierność i wycofanie się. Funkcjonowanie ubezpieczonej jest naznaczone podwyższoną reaktywnością emocjonalną, niepewnością oraz znaczną niesamodzielnymi w zakresie różnego typu umiejętności praktycznych oraz w zakresie podejmowania działania i decyzji. Ubezpieczona względnie prawidłowo funkcjonuje w nieskomplikowanych, codziennych, znanych warunkach ze wsparciem osób dobrze jej znanych. Ubezpieczona ma powierzchowną orientację w problemach i zasadach obowiązujących w środowisku, natomiast nie posiada podstawowych umiejętności tj. podróżowanie komunikacją publiczną, samodzielne przygotowanie prostych posiłków, czy obsługiwanie sprzętu gospodarstwa domowego. U ubezpieczonej nie doszło do wyuczenia wielu podstawowych umiejętności społecznych, tj. radzenie sobie z niespodziewanymi sytuacjami, czy nawiązywanie kontaktu z nowymi osobami. Powyższe powoduje, że ubezpieczona jest trwale całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało u niej przed 18-tym rokiem życia (opinia biegłych z Kliniki (...) k. 102-132 i 162-163).

J. G. ma 28 lat, od dzieciństwa rozwijała się nieprawidłowo, ma wykształcenie zasadnicze zawodowe specjalne w zawodzie piekarz, nigdy nie pracowała (okoliczności bezsporne).

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie I Ns 29/15 Sąd Okręgowy w Siedlcach ubezwłasnowolnił całkowicie J. G. z powodu niedorozwoju umysłowego (postanowienie k. 38 akt I Ns 29/15).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej J. G. zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (Dz. U. 2003 Nr 135, poz. 1268 ze zm.) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18. roku życia. Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1 przysługuje renta socjalna stała, jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała albo renta socjalna okresowa w przypadku, gdy całkowita niezdolność do pracy jest okresowa (art. 4 ust. 2 powołanej ustawy). Przy określaniu niezdolności do pracy z mocy art. 15 pkt 1 w/w ustawy odpowiednie zastosowanie znajduje art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W myśl art.12 ust.1, 2 i 3 ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Rozstrzygnięcie o zasadności odwołania ubezpieczonej od decyzji organu rentowego odmawiającej jej prawa do renty socjalnej wymagało ustalenia, czy J. G. jest osobą całkowicie niezdolną do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18. roku życia. W tym celu Sąd zasięgnął opinii specjalistów z zakresu medycyny. Sporządzona na tę okoliczność opinia biegłych z Instytutu (...) w W. Kliniki (...) dała podstawy do ustalenia, że ubezpieczona jest trwale całkowicie niezdolna do pracy zawodowej z powodu upośledzenia umysłowego lekkiego, które powstało przed ukończeniem 18. roku życia. Biegli: psycholog kliniczny i dwóch lekarzy psychiatrów sporządzając opinię w ramach Instytutu podkreślili, że J. G. funkcjonuje w nieskomplikowanych, dobrze znanych i bezpiecznych warunkach ze znacznym wsparciem zaufanych osób, natomiast jej poziom funkcjonowania nie wystarcza do efektywnego zaadaptowania się w nowej, złożonej sytuacji, wymagającej intensywnego uczenia się, przewidywania i planowania, co jest niezbędne w sytuacji zatrudnienia. Ubezpieczona pozostaje od dzieciństwa w całkowitej zależności od opiekunów, zwłaszcza matki, nigdy nie podejmowała samodzielnych decyzji. Osoba, która funkcjonuje w ten sposób ma ogromne trudności z odnajdywaniem się w nowych, zmieniających się warunkach. Zmiany mogą powodować u ubezpieczonej lęk i inne silne reakcje emocjonalne. Opisane w stanie faktycznym nieprawidłowości funkcjonowania ubezpieczonej uniemożliwiają jej podjęcie zatrudnienia. Biegli stwierdzili z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością, że w przyszłości nie nastąpią istotne zmiany w funkcjonowaniu ubezpieczonej ze względu na utrwalony charakter zaburzeń, które wynikają z dysfunkcji (...) i czynników środowiskowych działających długotrwale, w związku z powyższym całkowita niezdolność do pracy ma charakter trwały. Biegli psychiatrzy stwierdzili również, że u ubezpieczonej występują zaburzenia zachowania, które wymagają stałego leczenia farmakologicznego w PZP, oraz zaburzenia somatyczne. Biegli stwierdzili ponadto, nie doszło do poprawy stanu zdrowia ubezpieczonej i jej funkcjonowania w stosunku do badania będącego podstawą do przyznania renty socjalnej do 31.08.2014 r. (k. 102-132, 162-163).

Sąd ocenił opinię biegłych z Instytutu (...) w W. Kliniki (...) jako należyte i wyczerpująco uzasadnioną, spójną i logiczną. Opinia została sporządzona na podstawie analizy danych z akt sprawy, dostępnej dokumentacji medycznej, jak również po przeprowadzeniu kilkugodzinnego badania ubezpieczonej. Biegli omówili również dotychczas wydane wobec ubezpieczonej opinie w niniejszej sprawie wskazując na popełnione błędy przez dotychczas opiniujących biegłych w niniejszej sprawie na kartach: 16-17, 29, 65. Należy również wskazać, że organ rentowy nie kwestionował opinii biegłych sądowych z w/w Instytutu (k. 170).

W tych okolicznościach Sąd nie obdarzył wiarygodnością dowodów z opinii biegłych: J. U. i N. W. (k. 13-19) oraz J. B. i M. M. (k. 61-65), gdyż przeprowadzone przez w/w badania ubezpieczonej są pobieżne i w opiniach biegli nie przeanalizowali tak dogłębnie stanu psychicznego ubezpieczonej jak biegli z Instytutu (...) w W.. Wymienieni biegli ograniczyli się jedynie do stwierdzenia, że upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy. Biegli z Instytutu (...) w swojej opinii przedstawili logiczną argumentację, że powyższe rozumowanie biegłych jest błędne i na stronach 21-23 opinii omówiono błędy popełnione przez dotychczas opiniujących biegłych.

Całokształt okoliczności sprawy pozwolił zatem ustalić, że ubezpieczona spełnia przesłankę przyznania prawa do renty socjalnej określonej w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o rencie socjalnej. Zgodnie zaś z art. 4 ust. 2 pkt 1, wobec stwierdzenia trwałej całkowitej niezdolności do pracy, przysługuje jej renta socjalna stała. Ze względu na to, że opinia sporządzona przez Instytut (...) dała podstawy do wydania rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie odstąpiono od przeprowadzania opinii biegłych z zakresu audiologii i neurologii.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art.477¹⁴ § 2 kpc, zmieniono zaskarżoną decyzję i ustalono, że ubezpieczonej przysługuje na stałe prawo do renty socjalnej od dnia 1 września 2014r. na stałe.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98 kpc i § 11 ust. 2 w zw. z 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2013 r. poz. 490 t.j.) według stawek obowiązujących do 01 sierpnia 2015 r. Zasadzając opłatę z tytułu zastępstwa procesowego w stawce odpowiadającej sześciokrotności stawki minimalnej Sąd wziął pod uwagę nakład pracy radcy prawnego, a także charakter sprawy i wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.